

Sygn. akt I ACa 662/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Władysław Pawlak
Sędziowie:	SSA Zbigniew Ducki SSA Grzegorz Krężolek (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2014 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa ***M. K.***

przeciwko ***(...) S.A. w W.***

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 18 lutego 2014 r. sygn. akt I C 2949/13

1. umarza postępowanie apelacyjne wywołane apelacją strony pozwanej;

2. oddala apelację powódki;

3. zasądza od powódki M. K. na rzecz strony pozwanej (...) S.A. w W. kwotę 1.800zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt : I ACa 662/14

UZASADNIENIE

postanowienia zawartego w pkt 1 sentencji wyroku z dnia 15 lipca 2014r

Od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach, orzekającego o roszczeniu powódki M. K., apelacje złożyły obydwie strony sporu , zarówno powódka jak i ubezpieczyciel sprawcy wypadku ; (...) SA w W..

W piśmie procesowym z daty wpływu do Sądu II instancji 9 czerwca 2014r , strona pozwana zawała oświadczenie o cofnięciu wniesionego przez siebie środka odwoławczego / k. 115 akt/

Po myśli art. 391 §2 kpc tego rodzaju akt dyspozycji procesem , nie podlegając ocenie ze strony Sądu , powoduje konieczność umorzenia postępowania wywołanego wniesieniem apelacji , który to skutek nie jest uzależniony od zgody drugiej strony sporu.

Z podanych przyczyn, na podstawie powołanego wyżej przepisu prawa procesowego, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji postanowienia.

Sygn. akt : I ACa 662/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 lutego 2014r , w częściowym uwzględnieniu żądania powódki M. K. , domagającej się od ubezpieczyciela sprawcy wypadku (...) SA przyznania zadośćuczynienia rekompensującego krzywdę doznaną przez nią w konsekwencji śmierci ojca , Sąd Okręgowy w Kielcach :

- zasądził na jej rzecz od strony przeciwnej sumę 10 000 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 8 października 2013r do dnia zapłaty [pkt I],

- oddalił powództwo w pozostałym zakresie [pkt II],

- zasądził od powódki na rzecz (...) SA kwotę 2 894 złote tytułem zwrotu części kosztów procesu, [pkt III],

- nakazał pobrać od ubezpieczyciela na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Kielcach - kwotę 500 złotych z tytułu części kosztów sądowych , które nie obciążały powódki [pkt IV] , a także

- odstąpił od obciążania jej nie pobraną opłatą sądową , której nie miał obowiązku pokrywać przeciwnik procesowy . [pkt V sentencji wyroku]

Sąd I instancji ustalił następujące fakty doniosłe dla rozstrzygnięcia :

W dniu 20 grudnia 2000 r , na skutek obrażeń ciała spowodowanych wypadkiem komunikacyjnym zmarł ojciec powódki W. M.. Sprawca wypadku , D. S. , który w chwili zdarzenia pozostawał w stanie nietrzeźwości , był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Za swój czyn, stanowiący przestępstwo nieumyślnego naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym , sprawca został prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego W Końskich w sprawie o sygnaturze II K 125/ 01.

Powódka , licząca w dniu śmierci ojca dwadzieścia dwa lata , była z zawodu kwalifikowanym kucharzem. Na rok przed śmiercią poszkodowanego wyszła za mąż i wraz z nim mieszkała z obydwójgiem rodziców w mieszkaniu spółdzielczym w K.. Zgon ojca był dla niej traumatycznym przeżyciem. Stroniła od ludzi , przez okres około pół roku od zgonu W. M. zażywała leki uspokajające przepisywane przez lekarza rodzinnego. Specjalistycznej pomocy psychiatrycznej i psychologicznej jej stan nie wymagał. Mogła korzystać ze wsparcia męża. W roku 2002r urodziła syna , opiece nad którym się poświęciła , urodził się bowiem z objawami porażenia. Nie podjęła w związku z tym pracy zarobkowej. Pierwotnie utrzymywała się z pensji męża , a po opuszczeniu przezeń wspólnego gospodarstwa, pomaga jej matka i obydwie korzystają z renty wdowiej po W. M., w wysokości miesięcznej niewiele przekraczającej 1200 złotych. W związku z utrzymaniem syna powódka , która w 2005r uzyskała rozwód , pobiera sumę 500 złotych miesięcznie , ze środków funduszu alimentacyjnego. Dziecko uczęszcza obecnie do piątej klasy szkoły podstawowej.

W rozważaniach prawnych Sąd I instancji stanął na stanowisku , że wobec faktu , iż zdarzenie wywołujące krzywdę powstało przed dniem wyjścia w życie normy art. 446 §4 kc podstawą normatywną roszczenia M. K. , które , co do zasady ocenił jako usprawiedliwione , jest przepis art. 448 kc w zw z art. 24 §1 kc

Rozważając wysokość należnego powódce świadczenia mającego rekompensować doznaną przez nią na skutek śmierci ojca krzywdę, będącą konsekwencją naruszenia w ten sposób szczególnie bliskiej więzi rodzinnej z nim, które zidentyfikował jako dobro osobiste córki zmarłego, które doznało uszczerbku, Sąd odwołał się do poczynionych ustaleń wskazujących na jej rozmiar, będący funkcją charakteru negatywnych przeżyć psychicznych oraz długotrwałości ich trwania.

W konkluzji prawnej poczynionych w tym zakresie rozważań ocenił, że sumą spełniająca kompensacyjną funkcję zadośćuczynienia jest, w odniesieniu do pokrzywdzonej powódki, suma 10 000 złotych.

Jako datę początkową terminu, w którym należy traktować ubezpieczyciela sprawcy wypadku jako pozostającego w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia dochodzonego pozwem, uznał Sąd I instancji pierwszy dzień po upływie 30 dniowego terminu, kiedy powódka po raz pierwszy wezwała stronę przeciwną do dobrowolnego jego spełnienia. [3 września 2014r]

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu była norma art 100 kpc oraz przyjęty na jej podstawie zakres, w jakim powódka wykazała zasadność swojego roszczenia, zważywszy, iż dochodziła roszczenia w wysokości 100 000 złotych oraz skalę, w jakiej strona przeciwna skutecznie się przed nim obroniła.

Ta sama proporcja zdecydowała także o tym w jakiej części ubezpieczyciel sprawcy wypadku został zobowiązany do pokrycia opłat sądowych od których zapłaty M. K. była wolna.

Od tego orzeczenia apelację złożyły obydwie strony, przy czym (...) SA następnie swój środek odwoławczy cofnął, co spowodowało umorzenie postępowania wywołanego jego wniesieniem [pkt 1 sentencji wyroku Sądu II instancji] - motywy tej części orzeczenia zostały sporządzone odrębnie.

M. K. w swoim środku odwoła czym domagała się zmiany wyroku Sądu I instancji poprzez podwyższenie przyznanej jej kwoty zadośćuczynienia o dalszą sumę 20 000 złotych.

Domagała się również przyznania na jej rzecz kosztów postępowania przed Sądami I i II instancji.

Środek odwoławczy został oparty na następujących zarzutach :

- naruszenia prawa materialnego, a to art. 24 §1 kc w zw z art. 448 kc w następstwie dokonania nieprawidłowej wykładni tych norm i w konsekwencji wyrażenia oceny, że suma 10 000 złotych, w okolicznościach faktycznych ustalonych w sprawie, jest świadczeniem adekwatnym do rozmiaru krzywdy jakiej doznała na skutek śmierci ojca. W jej ocenie właściwie funkcje kompensacyjną zadośćuczynienia realizuje dopiero suma 30 000 złotych.

- naruszenia prawa procesowego tj art. 100 kpc, które miało być zrealizowane wobec obciążenia powódki kosztami zastępstwa procesowego na rzecz przeciwnika procesowego podczas gdy, jej zdaniem Sąd winien był ją od tego obowiązku uwolnić stosując, opartą na zasadach słuszności, normę art. 102 kpc.

W motywach apelacji zostały w istocie powtórzone argumenty jakimi powódka motywowała w pozwie roszczenie przez siebie dochodzone.

Uzasadniając drugi z postanowionych zarzutów autor Ś. odwoławczego argumentował, że co do zasady, roszczenie będące przedmiotem sporu stron zostało uznane za usprawiedliwione, co winno uzasadnić zastosowanie, w zakresie rozliczenia kosztów, wskazaną wyżej normę art. 102 kpc.

Odpowiadając na apelację strona pozwana domagała się jej oddalenia jako pozbawionej usprawiedliwionych podstaw oraz obciążenia M. K. kosztami postępowania przed Sądem II instancji.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje

Środek odwoławczy powódki nie jest uzasadniony i podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że w ramach jego konstrukcji nie zostały podniesione żadne zarzuty natury procesowej, odnoszące się do sposobu dokonania przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych, ich zgodności z treścią zgromadzonego w sprawie materiału procesowego czy też ich kompletności.

Zaniechanie to powoduje, że ustalenia te jako, także w ocenie Sadu II instancji dokonane poprawnie, uznaje on za własne.

Chybiony jest zarzut naruszenia przez kwestionowane orzeczenie prawa materialnego.

Pomijając już nawet, że sposób argumentacji jego realizacji, która znalazła się w motywach wskazuje, iż, twierdzony błąd byłby błędem nie co do wykładni relewantnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia przepisów a wadliwością ich zastosowania na tle ustalonych faktów, to wskazać należy, że powódka nie ma racji zarzut ten formułując.

Czyniąc to nie zwraca bowiem dostatecznej uwagi, iż określenie wysokości świadczenia z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, uszczerbku o charakterze niematerialnym, z natury swojej niewymiernym i odczuwanego indywidualnie przez każdego w rozmaity sposób, w zależności od cech osobowych pokrzywdzonego, zostało pozostawione ocenie sędziowskiej, opartej na analizie wszystkich istotnych z tego punktu widzenia okoliczności faktycznych. Co więcej, zgodnie z wolą ustawodawcy suma świadczenia z tego tytułu, mająca realizować zasadniczą funkcję zadośćuczynienia jaką jest kompensacja, z założenia ustawowego nie stanowi rekompensaty pełnej a jedynie taką, która ma być dokonywana poprzez przyznanie sumy, która w danych okolicznościach zostanie oceniona jako „odpowiednia „

Opisane cechy tego świadczenia mają i tę konsekwencję, że ingerencja Sądu II instancji w wysokość świadczenia przyznanego tytułem zadośćuczynienia za krzywdę przez Sąd niższej instancji ma charakter wyjątkowy i jest tylko wówczas możliwa, gdy świadczenie to w zupełności nie spełnia wskazanej funkcji, będąc świadczeniem rażąco zawyżonym lub zaniżonym.

Tylko wówczas można bowiem zasadnie twierdzić, że doszło w ten sposób do naruszenia prawa materialnego, ściślej norm, które są podstawą przyznania świadczenia tego rodzaju.

W motywach omawianego zarzutu powódka nie powołała jakiegokolwiek nowego argumentu w porównaniu z tymi, które znane były Sądowi I instancji przy ocenie rozmiaru należnego jej zadośćuczynienia, z którym zasadnie można by związać ocenę, że świadczenie na jej rzecz od ubezpieczyciela sprawcy wypadku jest takim, które podlegałoby, w zakresie wysokości, opisanej wyżej ingerencji Sądu II instancji w ramach kontroli instancyjnej orzeczenia. Taki wniosek wystarcza dla odparcia stawianego zarzutu.

Należy także ocenić jako pozbawiony uzasadnienia, zarzut naruszenia normy art. 100 kpc w ramach rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Już tylko dla porządku zauważyć należy, że jego postawienie nie zostało powiązane przez profesjonalnego pełnomocnika powódki z konstrukcją samego wniosku środka odwoławczego oraz jego zakresem, skoro ów zakres nie obejmuje pkt III orzeczenia Sądu Okręgowego.

Ale wobec faktu, iż został on jednak wyartykułowany, uznając go za chybiony, należy zauważyć, że powódka, do ukończenia postępowania rozpoznawczego przed Sądem I instancji, konsekwentnie określała zakres ilościowy dochodzonego roszczenia na sumę 100 000 złotych. Wobec tego winna się była liczyć z tym, że w sytuacji nie wykazania go, będzie obowiązana zwrócić celowe koszty obrony przed nim, którą podejmie przeciwnik procesowy, także zawodowo zastąpiony.

Nie można tracić także z pola widzenia, że zdołała swoje żądanie wykazać w zakresie jedynie 10 %, a zatem zupełnie chybionym jest w istocie jedyny argument zawarty w apelacji, mający wspierać wniosek o zastosowanie w tym

zakresie normy art. 102 kpc , stanowiący o tym , iż co do zasady powództwo jednak zostało ocenione jako zasadne. Oczywistym bowiem jest , że samo zwolnienie powódki od obowiązku pokrywania kosztów sądowych nie ma znaczenia dla możliwości obciążenia beneficjenta zwolnienia kosztami należnymi drugiej stronie sporu /argument z art. 108 u. k. s. c. \

Już tylko na marginesie należy zauważyć , że powódka wnosząc w apelacji o sięgnięcie po ten wyjątkowy przepis, zmierzając do zniesienia po swojej stronie obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi , sama tych kosztów od niego domagała się.

Z podanych wyżej przyczyn , w uznaniu apelacji za niezasadną, Sąd Apelacyjny orzekł o jej oddaleniu , na podstawie art. 385 kpc w zw z art. 448 kc w zw z art. 24 §1 kc.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd II instancji orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw z art. 108 §1 kpc i 391 §1 kpc i wynikającej z niego, dla rozliczenia ich pomiędzy stronami, zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy.

Kwota należna zakładowi ubezpieczeń od powódki z tego tytułu została ustalona , obejmując jedynie wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika strony pozwanej , który przygotował odpowiedź na apelację drugiej strony, zważywszy na wskazaną tam wartość przedmiotu zaskarżenia , na podstawie § 6 pkt 5 w zw z § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności radców prawnych [...] z dnia 28 września 2002r [jedn. tekst DzU z 2013 r , poz. 490]